

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС

**Комплексний кваліфікаційний екзамен з української та зарубіжної літератур
з методиками навчання**

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Комплексний кваліфікаційний екзамен з української та зарубіжної літератур з методиками навчання
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни	1 кредит ECTS
Форма контролю	іспит
Півріччя викладання	друге

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену з української та зарубіжної літератур з методиками навчання розроблена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) та чинних типових предметних програм («Давня література», «Історія української літератури», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Методика навчання української літератури», «Методика навчання зарубіжної літератури»), розроблених колективом кафедри української мови, літератури та методики навчання і затверджених вченою радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Укладачі:

Новиков А. О. – д-р філ. н., проф., завідувач кафедри української мови, літератури та методики навчання

Клейменова Т. В. – канд. філ. н., ст. викл. кафедри української мови, літератури та методики навчання

Гричаник Н. І. – канд. пед. н., доц. кафедри української мови, літератури та методики навчання

Мета комплексного кваліфікаційного екзамену з української та зарубіжної літератур з методиками навчання – виявити рівень сформованості ключових компетентностей із історії української літератури, історії зарубіжної літератури з методиками їх навчання за змістом поданих нижче переліком питань.

Завдання комплексного кваліфікаційного екзамену з української та зарубіжної літератур з методиками навчання:

- 1) виявити рівень теоретичних знань випускників із історії української літератури, історії зарубіжної літератури та методик їх навчання;
- 2) проаналізувати рівень сформованих фахових компетентностей;
- 3) виявити рівень уміння творчо застосовувати здобуті знання на практиці.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену з української та зарубіжної літератур з методиками навчання укладена на основі чинних нормативних документів та програм з історії української літератури, історії зарубіжної літератури та методик їх навчання; містить вимоги до володіння загальними і фаховими компетентностями.

Очікувані результати навчання:

Дисципліна формує такі загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.

ЗК 9. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 6. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури, зарубіжної літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 7. Уміє творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, міжнародний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 13. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

ПРН 15. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 18. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітньо-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 19. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРН 20. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН 21. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 27. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Питання до комплексного кваліфікаційного екзамену з історії української літератури

1. Перекладна література часів Київської Русі. Біблія як найдавніше джерело історії людства.
2. Оригінальна література часів Київської Русі. Літописи як перші зразки вітчизняної літератури. "Слово о полку Ігоревім" – найдавніша пам'ятка літератури Київської Русі: історія відкриття, композиція, ідейно-тематичний зміст, образна система.
3. Полемічна література. Захист людської гідності, громадянських прав, критика духовенства у "Посланні до єпископів", "Посланні до всіх, в Лядській землі живущих" І. Вишенського.
4. Філософські-педагогічні погляди Г. Сковороди. Композиція, зміст, образи поетичної збірки «Сад божественних пісень». Тематичні групи байок у збірці «Байки Харківські».
5. І. Котляревський – зачинатель нової української літератури. Відтворення побуту, культурних традицій українців у поемі "Енеїда" І. Котляревського.
6. Драматургія І. Котляревського, її джерела, проблематика, художня своєрідність, місце в історії української драматургії та театру ("Наталка Полтавка", "Москаль-чарівник").
7. Особливості бурлескно-реалістичної та сентиментально-реалістичної прози Г. Квітки-Основ'яненка ("Конотопська відьма", "Маруся", "Козир-дівка" та ін.).
8. Багатогранність творчої діяльності Т. Шевченка. Історико-національна тема у творчості Т. Шевченка ("Тарасова ніч", "Гамалія", "Іван Підкова", "Гайдамаки", "Розрита могила", "Великий льох" та ін.).
9. Сатиричні твори Т. Шевченка ("Сон" ("У всякого своя доля..."), "Кавказ", "Єретик" та ін.).
10. Філософсько-естетичні проблеми в соціальних поемах Т. Шевченка ("Катерина", "Наймичка", "Сова", "Відьма", "Слепая" та ін.).
11. "Морально-етичні проблеми у повістях І. Нечуя-Левицького ("Дві московки", "Бурлачка", "Кайдашева сім'я", "Микола Джеря" та ін.).
12. Новаторство І. Карпенка-Карого в жанрі соціальної комедії («Мартин Боруля», «Сто тисяч», «Хазяїн»). Історична тема («Сава Чалий»).
13. Тематичне і жанрове розмаїття прози І. Франка. Драматургія І. Франка.
14. Збірка "З вершин і низин" І. Франка – найвидатніше явище в українській літературі ("Гімн" ("Вічний революціонер..."), "Каменярі", "Гімн" ("Не пора..."), "Товаришам із тюрми" та ін.).
15. Ідейно-тематичний зміст збірки І. Франка "Зів'яле листя" ("Тричі мені являлася любов", "Чого являєшся мені у сні?", "Ой ти, дівчино, з горіха зерна" та ін.).
16. Тематика, проблематика, художні особливості новел М. Коцюбинського ("Цвіт яблуні", "Сміх", "Він іде", "Коні не винні", "Подарунок на іменини", "В дорозі", "Persona grata" та ін.).

17. Світогляд українців у повісті "Тіні забутих предків" М. Коцюбинського.
18. Філософське осмислення проблем людського буття, національної історії у драмах Лесі Українки ("Лісова пісня", "Бояриня" та ін.).
19. Проблема влади землі над людиною у повісті О. Кобилянської «Земля». Тема емансипації у творчості О. Кобилянської (на матеріалі творів «Меланхолійний вальс», «Людина, «Царівна» та ін.)
20. Романна творчість В. Винниченка ("Сонячна машина", "Записки Кирпатого Мефістофеля", "Слово за тобою, Сталіне!").
21. Новаторство М. Хвильового в жанрі малої прози. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і фанатичною відданістю революції, між загальнолюдськими, вічними цінностями й політичною кон'юктурою в новелі «Я (Романтика)»; засудження братовбивства в новелі «Мати».
22. Творчість П. Тичини. Збірка "Сонячні кларнети" ("Гаї шумлять...", "Арфами, арфами...", "Там тополі у полі", "Золотий гомін", "Скорбна мати" та ін.).
23. Творчість М. Рильського. Збірки "На білих островах" («Пісня», «Дівчині», «День осінній», «Гей, ударимо в струни братя...» та ін.), "Під осінніми зорями" («На білу гречку впали роси», «Поле чорніє», «Яблука допіли..», «Вже червоніють помідори»), "Синя далечінь" (триптих «Синя далечінь», «Солодкий світ», «Несіть богам» та ін.).
24. Історичні драми І. Кочерги ("Ярослав Мудрий", "Свіччине весілля", "Алмазне жорно").
25. Драматургія М. Куліша ("Мина Мазайло", "Патетична соната", "97", "Прощай, село" та ін.).
26. Утвердження загальнолюдських цінностей у кіноповісті "Зачарована Десна" О. Довженка. Творчість митця періоду Другої світової війни ("Україна в огні", "Повість полум'яних літ").
27. Автобіографічні твори Остапа Вишні ("Якби моя бабуся встали", "Моя автобіографія", "Як колись ми учились", "Думи мої, думи мої", "Отак і пишу"). Збірка "Мисливські усмішки".
28. Мотиви лірики В. Сосюри ("Мазепа", "Любіть Україну", "Солов'їні далі, далі солов'їні...", "Так ніхто не кохав...", "Білі акації будуть цвісти...", "Коли потяг у даль загуркоче", "Васильки", "Зима", "Люблю весну" та ін.).
29. Художнє осмислення долі українського народу в романах Ю. Яновського "Вершники", "Чотири шаблі". Автобіографічна основа роману «Майстер корабля». Жанрові особливості твору, його новаторська структура. Прототипи персонажів роману та їхнє неоромантичне представлення.
30. Романна творчість О. Гончара ("Людина і зброя", "Циклон", "Тронка", "Собор").
31. Історична тема у творчості українських письменників П. Куліша, М. Старицького, П. Загребельного, Ю. Мушкетика.
32. Тема голодомору у творчості українських письменників. Романи Уласа Самчука "Марія", В. Барки "Жовтий князь".
33. Втілення ідеї невмирущості людини, української нації в романах "Тигролови", "Сад Гетсиманський" І. Багряного. Художнє осмислення трагедії під Бродами у повісті "Огненне коло".
34. Новелістика Григора Тютюнника ("У Кравчини обідають", "Син приїхав", "Оддавали Катрю", "Смерть кавалера", "Три зозулі з поклоном", "Зав'язь" та ін.). Проблематика повістей «Климко», «Вогник далеко в степу».
35. Новаторські пошуки в контексті здобутків "шістдесятників". Мотиви лірики В. Симоненка.
36. Пісенна творчість Д. Павличка ("Лелеченьки", "Два кольори", "Пісня про Україну", "Впали роси на покоси", "Я стужився, мила, за тобою...", "Розплелись, розсипались, розпались", "Дзвенить у зорях небо чисте" та ін.).
37. Чорнобильська тема у творчості українських письменників І. Драча, Б. Олійника, Л. Костенко, В. Яворівського та ін.
38. Громадянська позиція, естетичні ідеали і вічні проблеми в ліриці Л. Костенко. Роман у віршах "Маруся Чурай" Л. Костенко. Новаторство в змалюванні образу народної поетеси.
39. Мотиви лірики поета В. Стуса. ("Як добре те, що смерті не боюсь я", "На колимським морозі калина", "Наснилося, з розлуки наверхлося", "За літописом Самовидця", "Сто років, як сконала Січ", "Не одлюби свою тривогу ранню" та ін.).

40. Сучасний літературний процес, особливості його розвитку. Творчість улюбленого письменника сучасності.

Питання до комплексного кваліфікаційного екзамену з історії зарубіжної літератури

1. Поняття про античність і її значення в розвитку європейської культури. Загальна характеристика та періодизація античної літератури. Давньогрецькі міфи – основа розвитку античної літератури. Тематичні різновиди та цикли міфів.

2. Гомер та його значення в історії розвитку європейських літератур. Міфологічна основа та гуманістичний зміст гомерівського епосу (на матеріалі поем «Іліада», «Одіссея»).

3. Давньогрецький театр, його характерні особливості, роль в античному суспільстві. Основні жанри давньогрецької драми.

4. Есхіл, Софокл, Евріпід – корифеї давньогрецького театру. Оспівування людини та її внутрішнього світу в трагедіях «Прометей закутий», «Антигона», «Медея».

5. Творча історія, ідейно-тематичний зміст, система образів, літературне відлуння «Енеїди» Вергілія.

6. Середньовіччя як культурна та історична доба, її хронологічні межі. Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури. Лицарський роман як жанр середньовічної літератури. Художні особливості «Роману про Трістана та Ізольду». Літературне відлуння твору.

7. Данте Аліґ'єрі (1265–1321) – видатний італійський мислитель і поет, ключова постать італійського Середньовіччя і переходу до Відродження. Поема «Божественна комедія» – філософсько-художній синтез середньовічної культури. Своєрідність авторського бачення світу. Алегоричний зміст поеми.

8. Доба європейського Відродження, її хронологічні межі. Ренесанс як світоглядний переворот і художня система. В. Шекспір (1564–1616) – геніальний англійський драматург доби Відродження. Гуманістичний зміст трагедій В. Шекспіра («Ромео і Джульєтта», «Гамлет», «Король Лір»). Багатогранність шекспірівських характерів.

9. Філософсько-моральні проблеми та образна система трагедії В. Шекспіра «Гамлет». Трагічний конфлікт принца Гамлета з дійсністю.

10. Сонет як жанр світової літератури, його характерні ознаки. Еволюція жанру сонету у творчості Данте Аліґ'єрі (сонет 11 «В своїх очах вона несе кохання...»), Ф. Петрарки («Благословенні місяць, день і рік...», «Як не любов, то що ж це бути може...», «Щасливі квіти й благовісні трави...», «Де погляд ніжний, де чарівний вид...»), Вільяма Шекспіра (сонети № 66, 116, 130).

11. Класицизм як художній напрям у європейській літературі XVII століття. Головні норми та правила естетичної творчості класицистів. Ж.Б. Мольєр (1622–1673) – великий комедіограф класицизму. Шлях до високої комедії («Дон Жуан», «Скупий», «Міщанин-шляхтич»).

12. Просвітництво як ідейний і культурний рух. Відображення просвітницьких ідей у європейській літературі. Вольтер (1694–1778) – визначний представник французького Просвітництва. Ідейний зміст і художня своєрідність філософських повістей письменника (на матеріалі творів «Кандід, або Оптимізм», «Простак»).

13. Д. Дефо (1660–1731) і Дж. Свіфт (1667–1745) – видатні англійські письменники доби Просвітництва. Просвітницькі ідеї та концепція нової людини в романах «Робінзон Крузо» і «Мандри Лемюеля Гуллівера».

14. Й. Гете (1749–1832) – видатна постать німецького Просвітництва. Образ Фауста, пошуки ним сенсу буття та призначення людини (на матеріалі драматичної поеми «Фауст»).

15. Романтизм як літературний напрям і універсальний світогляд. Генезис терміну. Багатство й розмаїття літератури романтизму. Ернест Теодор Амадей Гофман (1776–1822) – представник німецького романтизму. «Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер» – шедевр романтичної казки-новели. Світ філістерів та ентузіастів у творі.

16. Джордж Ноел Гордон Байрон (1788–1824) – видатний англійський поет-романтик. Байронічний герой і настрої «світової скорботи» у творчості митця («Хотів би жити знов у горах...», «Мій дух, як ніч...», «Прометей»). Українська тема в поемі «Мазепа».
17. Вальтер Скотт (1771–1832) – засновник жанру історичного роману. Широка панорама життя середньовічної Англії в романі «Айвенго».
18. Віктор Марі Гюго (1802–1885) як центральна постать літератури французького романтизму. «Собор Паризької Богоматері» – романтичний історичний роман, його проблематика та система образів.
19. Едгар Аллан По (1809–1849) – засновник жанру детективу у світовій літературі. Особливості інтелектуальних новел «Вбивство на вулиці Морг», «Золотий жук», «Викрадений лист».
20. Історія формування реалізму, його філософське підґрунтя та характерні ознаки як літературного напрямку. Французький роман XIX століття, його характерні ознаки (на матеріалі романів «Червоне і чорне» Фредеріка Стендаля, «Батько Горіо» Оноре де Бальзака, «Пані Боварі» Гюстава Флобера).
21. Проспер Меріме (1803–1870) – майстер французької реалістичної новели. Тематика, ідейно-художня своєрідність новелістики письменника («Матео Фальконе», «Таманго», «Етрусська ваза», «Кармен»).
22. Оноре де Бальзак (1799–1850) – французький письменник-реаліст. Історія задуму та створення «Людської комедії», своєрідність побудови, ключові твори. Тема влади золота над людиною у повісті «Гобсек».
23. Своєрідність англійського реалізму. Гуманістичний зміст творчості Ч. Діккенса (1812–1870). Особливості сюжету та композиції, ідейно-тематичний зміст, проблематика роману «Домбі і син». Морально-етична спрямованість філософської повісті «Різдвяна пісня в прозі».
24. Загальна характеристика японської літератури.
25. Гі де Мопассан (1850–1893) – французький письменник, майстер психологічної новели. Тема франко-прусської війни у творчості митця («Пампушка», «Мадемуазель Фіфі» та ін.).
26. Оскар Вайльд (1854–1900) – відомий англійський письменник. Постулати теорії естетизму та їхня інтерпретація в романі «Портрет Доріана Грея».
27. Модерністські зрушення у французькій поезії II половини XIX століття (на матеріалі поетичної творчості Ш. Бодлера, П. Верлена, А. Рембо).
28. Творчі пошуки й новаторські відкриття в драмі кінця XIX – початку XX століття (на матеріалі творчості Г. Ібсена, Б. Шоу, М. Метерлінка).
29. О. Генрі (1862–1910) – відомий американський письменник, майстер короткого оповідання. Своєрідність новелістики письменника, тематичні цикли творів (на матеріалі новел «Дари волхвів», «З любові до мистецтва», «Останній листок»).
30. Франц Кафка (1883–1924) – представник німецькомовної літератури XX століття. Своєрідність світобачення та його художнє вираження в новелі «Перевтілення».
31. Антуан де Сент-Екзюпері (1900–1944) – письменник, льотчик, філософ. Поетизація чистих людських взаємин, моральних цінностей у казці-притчі «Маленький принц». Філософський зміст твору.
32. Протест проти війни у творчості письменників XX століття (на матеріалі прози Е.-М. Ремарка, Е. Гемінгвея, Г. Белля).
33. Кнут Гамсун (1859–1952) – представник норвезької літератури XX століття, засновник жанру психологічного роману. Своєрідність відображення глибини душевних переживань людини в романі «Пан».
34. Ернест Міллер Гемінгвей (1899–1961) – видатний представник американської літератури XX століття. Символіка змісту й образів філософської повісті-притчі «Старий і море».
35. «Магічний реалізм», його особливості. Творчість Г. Гарсія Маркеса (1927–2014) як яскравого представника латиноамериканської літератури (на матеріалі роману «Сто років самотності», оповідання «Стариган із крилами»).
36. Бертольт Брехт (1898–1956) – німецький письменник і теоретик драми. «Епічний» театр Б. Брехта, його теоретичні засади й творча практика (на матеріалі драм «Матінка Кураж та її діти», «Життя Галілея»).

37. Вплив філософії екзистенціалізму на розвиток світової літератури. Проблема вибору у творчості А. Камю (1913–1960) (на матеріалі повісті «Сторонній», роману «Чума»).
38. Жанр роману-антиутопії у світовій літературі ХХ століття: традиції та новаторство. Мотиви застереження в романах «1984» Дж. Оруелла, «451° за Фаренгейтом» Р. Бредбері.
39. «Театр абсурду» у світовій літературі II половини ХХ століття (на матеріалі творчості С. Беккета, Ф. Дюрренматта, Е. Йонеско).
40. Роман П. Зюскінда «Запахи. Історія одного вбивці» в контексті літератури постмодернізму. Парфуми як гротескно-іронічна метафора мистецтва.

**Питання
до державного екзамену**

з методики навчання української літератури

1. Розкрийте методику вивчення міфів і легенд, народних переказів.
2. Розкрийте методику вивчення народних і літературних казок.
3. Розкрийте методику вивчення загадок, прислів'їв і приказок.
4. Розкрийте методику вивчення літописних оповідей і новел.
5. Розкрийте методику вивчення пейзажної і патріотичної лірики.
6. Розкрийте методику вивчення оповідань про світ людини і природи.
7. Розкрийте методику вивчення календарно-обрядових пісень.
8. Розкрийте методику вивчення пісень літературного походження.
9. Розкрийте методику вивчення ліро-епічних творів.
10. Розкрийте методику вивчення пригодницького епічного твору.
11. Розкрийте методику вивчення народної і літературної байки.
12. Розкрийте методику вивчення соціально-побутових пісень.
13. Розкрийте методику вивчення історичної повісті, роману.
14. Розкрийте методику вивчення народної і літературної балади.
15. Розкрийте методику вивчення героїко-романтичної повісті.
16. Розкрийте методику вивчення автобіографічних творів.
17. Розкрийте методику вивчення народних історичних пісень і народних дум.
18. Розкрийте методику вивчення інтимної і філософської лірики.
19. Розкрийте методику вивчення драматичного твору.
20. Розкрийте методику вивчення родинно-побутових і колискових пісень.

**Питання до державного екзамену з
методики викладання зарубіжної літератури**

1. Методика викладання зарубіжної літератури як наука: сутність, об'єкт і предмет дослідження, провідні завдання й проблеми, структура, методи наукового дослідження, взаємозв'язок із суміжними науками.
2. Зміст і завдання навчального предмета «Зарубіжна література». Етапи його розвитку та становлення. Сучасний стан викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі.
3. Специфіка викладання шкільного предмета «Зарубіжна література». Основні принципи вивчення зарубіжної літератури в школі. Використання елементів компаративістики.
4. Читацькоцентрична парадигма вивчення зарубіжної літератури в школі. Особливості вивчення перекладного художнього твору на уроках зарубіжної літератури.
5. Особистість учителя-словесника, його духовно-моральні й професійні якості. Планування роботи вчителя зарубіжної літератури. Календарно-тематичний та поурочний види планів. Особливості підготовки словесника до уроку.
6. Шкільна програма як документ. Принципи побудови та структура сучасних програм із зарубіжної літератури, їх відповідність шкільним підручникам. Модельні навчальні програми, специфіка їх побудови, роль і значення.

7. Сучасний урок зарубіжної літератури, його творчий характер. Вимоги до організації та проведення уроку літератури. Проблема типології уроків. Завдання та структура різних за типами уроків зарубіжної літератури.
8. Інтерактивні технології та шкільний процес вивчення зарубіжної літератури. Основні інтерактивні форми, методи та прийоми викладання зарубіжної літератури в сучасній школі.
9. Методи навчання на уроці зарубіжної літератури. Проблема класифікації методів навчання. Взаємодія методів і прийомів у процесі вивчення художнього твору.
10. Завдання, принципи та шляхи шкільного аналізу художнього твору на уроці зарубіжної літератури. Специфіка етнокультурологічного шляху аналізу літературного твору.
11. Особливості драми як роду літератури, специфіка та етапи вивчення драматичних творів на уроці зарубіжної літератури.
12. Особливості лірики як роду літератури, специфіка та етапи вивчення ліричних творів на уроці зарубіжної літератури.
13. Особливості епосу як роду літератури, специфіка та етапи вивчення епічних творів на уроці зарубіжної літератури.
14. Особливості вивчення ліро-епічних творів на уроці зарубіжної літератури.
15. Джерела та методика вивчення життєпису письменника на уроці зарубіжної літератури. Основні форми, методи і прийоми роботи.
16. Мета, завдання, методика підготовки та проведення уроків позакласного читання із зарубіжної літератури, їх різновиди. Критерії добору художніх творів для позакласного читання.
17. Мета, завдання, специфіка уроків зарубіжної літератури з розвитку зв'язного мовлення учнів. Види письмових робіт, методика їх проведення. Норми оцінювання письмових робіт.
18. Теорія літератури та її значення в шкільній освіті. Система вивчення теорії літератури в курсі зарубіжної літератури. Реалізація принципів наступності й перспективності в цій роботі. Роль літературно-критичної статті на уроці зарубіжної літератури, специфіка роботи з нею в старшій школі.
19. Наочність як засіб активізації розумової діяльності й естетичного виховання учнів. Специфіка використання наочних посібників на уроці зарубіжної літератури. Інформаційно-комп'ютерні технології, їх місце, роль і форми використання на уроках зарубіжної літератури.
20. Міжпредметні та міжмистецькі зв'язки на уроці зарубіжної літератури й у позакласній роботі. Інтегрований урок із зарубіжної літератури.

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО КОМПЛЕКСНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
З УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
З МЕТОДИКАМИ НАВЧАННЯ**

Список рекомендованих джерел з історії української літератури

Основна література

1. Білоус П. В. Білоус О. П. Українська література XI–XVIII ст. : навч. посібн. URL: <https://www.scribd.com/document/669666382/>
2. Білоус П. В. Історія української літератури XI–XVIII ст. : навч. посіб. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Bilous_Petro/Istoriia_ukrainskoi_literatury_XIXVIII_st/
3. Демченко С. А., Сафонов Ю. М. Давня українська література (X–XVIII століття): практикум : навч. посібник. К. : Знання, 2013. 231 с.
4. Історія української літератури XX століття: У 2 кн. 1-90. Кн. 1: Перша половина XX ст. Підручник / За ред. В. Г. Дончика. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/379042.pdf
5. Історія української літератури XIX ст. Книга друга. https://shron1.chtyvo.org.ua/Yatsenko_MT/Istoriia_ukrainskoi_literatury_XIX_stolittia_Kn2.pdf
6. Історія української літератури XIX ст. у 2 кн. Кн. 1 / За ред. М. Жулинського. К. : Либідь, 2005. 656 с.
7. Історія української літератури XIX ст. у 2 кн. Кн. 2.: Підручник / За ред. акад. М. Жулинського. К. : Либідь, 2006. 712 с.
8. Історія української літератури XX – поч. XXI ст.: навчальний посібник: у трьох томах. / За ред. В. І. Кузьменка. Т. 2. 2014. 536 с.
9. Історія української літератури XX ст. У двох книгах. Книга друга. Частина друга (1960-1990-ті роки). За редакцією В. Г. Дончика. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=1977.
10. Історія української літератури : у 12 т. Т.1. Давня література (X – перша половина XVI ст.). / наук. ред. Ю. Пелешенко, М. Сулима. Київ : Наук. думка, 2013. 840 с.
11. Історія української літератури XIX ст. (70 – 90 pp.): У 2 кн.: Підручник / О. Гнідан, С. Дем'янівська, С. Кіраль та ін. Кн. 2. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/43922>
12. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / за ред. О. Д. Гнідан. Кн. 1. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/416050.pdf
13. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. / За загальною редакцією проф. О. Д. Гнідан: У 2-х кн. Кн. 2. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/43922>
14. Історія української літератури: У 12 т. Т. 4. К. : Наукова думка, 2014. 785 с.
15. Історія української літератури: У 12 т. Т. 3. (1800–1830-ті роки) К. : Наукова думка, 2016. 752 с.
16. Історія української літератури: У дванадцяти томах. Том другий: Давня література (друга половина XVI–XVIII ст.) / Наукові редактори: В. Сулима, М. Сулима. Київ, 2014. 839 с.
17. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст. : навч. посіб. : у 3-х т. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін.; за ред. В. І. Кузьменка. К. : ВЦ «Академія», 2017. Т. 3. 544 с.
18. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник: у 10 т. Київ : Академія, 2013. Т. 2.: У пошуках іманентного сенсу. 2013. 624 с.
19. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник: у 10 т. Київ : Академія, 2013. Т. 3.: У сподіваннях і трагічних зламах. 2014. 472 с.
20. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. Т. 7: Випробування репресіями та війною. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 528 с.
21. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. Т. 8: Еміграційні колізії письменства. Київ: ВЦ «Академія», 2021. 592 с.
22. Літературознавство. Фольклористика. Культурологія [Текст] : зб. наук. пр. Вип. 23-25 / МОН України, ЧНУ ім. Б. Хмельницького, Осередок Наук. т-ва Шевченка в Черкасах. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. 611 с.
23. Новиков А. Українська драматургія й театр від найдавніших часів до початку XX ст. :

монографія / Анатолій Новиков. Харків: Видавництво «Сага», 2011. С. 65–84.

24. Рарицький О. Історія української літератури XI–XVIII ст. (Середньовіччя. Ренесанс. Бароко) : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня “Рута”», 2020. 172 с.

25. Родіонова І. Історія української літератури XX століття : Навчально-методичний посібник. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2020. 280 с.

26. Сиротенко В.П., Суровцева Р.Ф. Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 392 с.

27. Сліпушко О. Література Київської Русі : навчальний посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2014. 394 с. URL: <https://studfile.net/preview/2266575/>

28. Сліпушко О., Лісовська О. Давня українська література: Середньовіччя (X–XV століття): навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2020. 431 с. URL: <https://www.scribd.com/document/679484955/>

29. Ткачук М. Курс лекцій для студентів філологічного факультету зі спеціальності Українська мова та література URL: <http://www.twirpx.com/file/608369/>.

30. Українська література XX століття : навч.-метод. посіб. для студ. 1-го курсу, які навчаються за напрямом підготов. 6.020303 – Філологія (кредит.-модул. система) / Нар. укр. акад., [каф. українознав. ; упоряд. О. В. Слюніна]. Х. : Вид-во НУА, 2014. 156 с.

31. Харчук Р.Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період: Навчальний посібник. К. : Академія. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001365>

32. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: у 2 кн. Кн. 2: Розвинене Бароко. Пізнє Бароко. URL: <https://archive.org/details/roksolanska2>

33. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII ст.: У 2-х кн. Кн. 1: Ренесанс. Раннє бароко. URL: <https://archive.org/details/roksolanska1>

Додаткова література

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. К. : Грамота, 2019. 256 с.

2. Александрович Т. Система образів у трактаті Герасима Смотрицького «Ключ царства небесного» <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/10616/1/.pdf>

3. Базенюк А. В. Художні особливості творчої діяльності Василя Барки. *Українські студії в європейському контексті*: зб. наук. пр. 2021 (3). pp. 16-21. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/11709/>

4. Бондаренко Г. Духовний світ героїв роману Олеся Гончара "Собор": загальнолюдські та національні риси / Г. Бондаренко, А. Левченко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. Г. Колошук та ін.]. Луцьк, 2015. № 8 (309) : Серія: Філологічні науки : Літературознавство. С. 20-24. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nvvnufll_2015_8_6

5. Бурко О.В., Барабаш С.М., Д. Маркович. Б. Грінченко: життя на користь України. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 20. Т. 2. С. 94–98.

6. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 180 с.

7. Вострецова К. О. Образ князя в давньоруських літописах (на прикладі «Повісті минулих літ»). *Література та культура Полісся*. № 103. Серія "Філологічні науки". 2021. № 18. С. 5-12. URL: <https://lcp.ndu.edu.ua/index.php/polissia/article/view/746>

8. Герасим Я. Етноестетичні виміри культурологічної концепції Євгена Маланюка. *Слово і час*. 2018. Вип. 2. С. 5–10.

9. Гірняк М.О. Філософські інкрустації в романі Пантелеймона Куліша «Чорна рада». *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Випуск 11. Т.2. С.90–96.

10. Головка Л. Г., Федорова Т. Є. Рецепція творчості Григорія Тютюнника критиками і літературознавцями. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна Серія «Філологія»*. 2019. Вип. 80. С. 40-46.
11. Голотенко П. «Повість минулих літ» як протонауковий культурологічний твір української середньовічної літератури. *Культурологічний альманах*. Вип. 1 (9), 2024. С. 298-303. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.1.38>
12. Гудима А.О. Мотив історичної спадкоємності нації в поезіях Т. Шевченка 1837–1850 років. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 17. Т. 2. С. 165–171.
13. Давня українська література [Текст] : словник-довідник : 650 статей / авт.-уклад.: Б. Білоус, П. Білоус, О. Савенко ; за ред. П. Білоуса. Київ : Академія, 2015. 208 с.
14. Дивосвіт Павла Загребельного : інформаційно-бібліографічні матеріали до 95річчя від дня народження П. А. Загребельного / укладач В. Ю. Логвиненко ; Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені Олеса Гончара. Полтава, 2019. 36 с.
15. Дічек Н. Людина і смисл її життя у творчості Г. Сковороди. *Український Педагогічний журнал*. 2022. №3. С. 116–126. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-116-126>
16. Дячок С. О. Джерела та функції гетерогенного інтертексту в поезії Ліни Костенко. *Studia Philologica* (Філологічні студії): зб. наук. праць / редколегія: І. Р. Буніятова, Л.І.Белехова, О.Є.Бондарева [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. Вип. 4. С. 91–93.
17. Дячок С. О. Інтертекстуально-дискурсивний аналіз роману у віршах Ліни Костенко «Берестечко». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна» : збірник наукових праць ; укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Кошок, О. Ю Костюк. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. Вип. 64. Ч. 1. С. 122–125.
18. Зінченко В. Український Одисей. До 120-річчя з Дня народження Євгена Маланюка. *Громада*. № 1 (137). 2017. URL : http://hromada.hu/2017/nom_137/mystectvo/m_3.html
19. Золоте слово (Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX-XV століть. У двох книгах / за ред В. Яременка). Кн. 2: Література високого середньовіччя (988–1240); Література пізнього середньовіччя (1240 – середина XV ст.) / За ред. В. Яременка; Упорядн.: В. Яременко, О. Сліпушко. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Yaremenko_Vasyl/Zolote_slovo_Khrestomatiiia_literatury_Tom_2/
20. Золоте слово: хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX–XV століть. Кн. 1: Література раннього середньовіччя (до 988 року); Література високого середньовіччя (988–1240) / За ред. В. Яременка; Упорядн. : В. Яременко, О. Сліпушко. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Yaremenko_Vasyl/Zolote_slovo_Khrestomatiiia_literatury_Tom_1/
21. Ісіченко І. «Ключ Царства Небесного» і «Календар римський новий» Герасима Смотрицького // Курси лекцій. Історія української літератури X – XVI ст. URL: http://www.bishop.kharkov.ua/kursi-lekcij/istoria-istoria-ukraienskoie-literaturi-h-xvist/tema-8-mizkonfesijna-polemika#_Toc375561797
22. Карпінська Л.Л. Роль мовно-виражальних засобів у описах природи І. Нечуя-Левицького й особливості його художнього стилю. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Випуск 7. Т. 2. С. 123–128.
23. Кирильчук О.М. Антиколоніальна художня стратегія в українській реалістичній прозі 1870-х років. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 20. Т. 2. С. 104–108.
24. Кириченко С. Птах піднебесний. Спогади про Василя Стуса. К. : Смолоскип, 2016. 160 с.
25. Клейменова Т.В. Образ учителя на тлі воєнної дійсності в кіноповісті «Повість полум'яних літ» Олександра Довженка та повісті «Танок смерті» Івана Садового. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Випуск 13. Том 3. С. 107–112.
26. Клейменова Т. В. Художні особливості новел В. Стефаніка про Першу світову війну та її трагічні наслідки. *Таврійські філологічні наукові читання* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського, 26–27 січня 2018. С. 21–24.

27. Клейменова Т. В. Художня специфіка циклу новел «Село за війни» Марка Черемшини. *Nowoczesna nauka: teoria i praktyka: Mater. V Międz. Konf. Nauk.-Prakt.* / Pod red. M. Andrzejewskiego. Poznań : Nowa nauka, 2021. S. 45–47.
28. Клейменова Т. В. Художня специфіка антивоєнних творів О. Кобилянської. *Nauka i edukacja w warunkach zmian cywilizacyjnych : Mater. II Międz. Konf. Nauk.-Prakt.* / Pod red. Stanisława Kowalczyka/ Łódź: Nowa nauka, 2020. S. 25–27.
29. Клейменова Т. В. Художня інтерпретація проблеми еміграції у прозі Осипа Маковця. Таврійські філологічні наукові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25–26 січня 2019 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. С. 14–17.
30. Ковалець Л. М. Історія української літератури першої половини XIX століття : навч.-метод. посібник / Л. М. Ковалець. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 96 с.
31. Крайняк Л. К., Дуда О.І. Біблійні алюзії в поетичній творчості Ліни Костенко. *Закарпатські філологічні студії* / редкол.: І. М. Зимомря (голов. ред.), А. І. Девіцька, М. Т. Вереш та ін. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2020. Т. 2, вип. 14. С. 172–176.
32. Ланцута З. Образ автора в «Повчанні» Володимира Мономаха і старокиївська літературна традиція. *Українське літературознавство*. 2016. Випуск 81. С. 208–217. URL: http://institutes.lnu.edu.ua/franko/wp-content/uploads/sites/7/2017/03/81_18.LANTSUTA.pdf
33. Лисенко Н. Історія української літератури: від давнини до першої половини XIX століття : навчально-методичний посібник. Слов'янськ : ДДПУ, 2020. 123 с.
34. Літературознавча енциклопедія : у двох томах, Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. Ковалів. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/kovaliv_yurii/literaturoznavcha_entsyklopediia_u_dvokh_tomakh_t_1/
35. Літературознавча енциклопедія : у двох томах, Т. 2 / Авт.-уклад. Ю. Ковалів. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
36. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В.І. Теремка. 2-е вид., випр. і доп. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovyk-dovidnyk.pdf
37. Логвиненко О. М. Художня філософія «Киево-Печерського патерика» як засіб утвердження християнських істин. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2015. № 18. Том 1. С. 37-39. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v18/part_1/12.pdf
38. Малиновський А.Т. «Головатый Г.Ф.Квітки-Основ'яненка: стратегія перелицювання і тропи постколоніального мовлення. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 17. Т. 2. С. 177–181.
39. Марчук К. А. Секрети літературної обдарованості Григора Тютюнника: психобіографічний аспект. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Том VI: Психологія обдарованості. Вип. 14. Київ-Житомир: В-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 436 с.
40. Масловська Т. О. Індивідуальність поезики Василя Симоненка. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2015. № 19. Том 2. С. 29–32. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_2/10.pdf
41. Мафтин Н. Енергетика чину як домінанта стильової палітри Євгена Маланюка. *Слово і Час*. 2018. Вип. 2. С. 31–35.
42. Медвідь Н. Літературні паралелі на уроках української та зарубіжної літератури : навчально-методичний посібник (випуск II). Тернопіль : Підручники і посібники, 2019. 184 с. С. 55–67.
43. Медвідь Н.О. Художній простір історичного минулого в поемі «Гайдамаки» Т. Шевченка і драмі «Вільгельм Телль» Ф. Шиллера. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Випуск 12. С. 269–274.
44. Мороз Л.З. Українська національна ідея у творчості Дмитра Павличка. *Слово і Час*. 2019. № 9. С. 34–42.
45. Мостова Л. Б. Жанрова трансформація псалма в творчості Ліни Костенко. Проблеми сучасного літературознавства. 2015. Випуск 21. С. 104–111.

46. Наєнко М. Загребельний під козацьким хрестом. *Літературна Україна*. 2017. 31 серп. С. 3-11.
47. Налапко С. Творча спадщина письменників-полемістів із Острога. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31267/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE.pdf>
48. Новиков А. «Суду історії я не боюся...» (Нарис життя і творчості Марка Кропивницького). *Дивослово*. 2020. № 7–8. С. 50–56.
49. Новиков А. О. «...Він вважав себе дворянином»: З історії роду Марка Кропивницького. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. Збірник наукових праць. Випуск 10. Кривий Ріг, 2017. С. 177–188.
50. Новиков А. О. «Мене тут, по сцені, вважають апостолом»: Марко Кропивницький і західноукраїнський театр. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Філологія»: збірник наукових праць. Випуск 31, том 1. Одеса, 2017. С. 67–69.
51. Новиков А. О. Драматургія Шевченка в українській театральній інтерпретації. *Український світ у наукових парадигмах*: Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХІФТ, 2019. Вип. 6. С. 48–54.
52. Новиков А. О. Квітка-Основ'яненко і театр. *Український світ у наукових парадигмах*: Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХІФТ, 2018. Вип. 5. С. 38–44.
53. Новиков А. О. Образ Івана Мазепи у творчості О. Пушкіна й І. Карпенка-Карого. *Український світ у наукових парадигмах*: Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХІФТ, 2015. Вип. 2. С. 116–121.
54. Новиков А. О. Сім таємниць Марка Кропивницького. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Філологія»: збірник наукових праць. Випуск 32. Том 1. Одеса. 2018. С. 62–64.
55. Новиков А. О. Українська історія крізь призму драматургії Миколи Костомарова. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Філологія»: збірник наукових праць. Випуск 26, том 1. Одеса, 2017. С. 53–55.
56. Новиков А. О. «Український театр – це я»: Марко Кропивницький у контексті національної культури. *Літературознавчі студії*: збірник наукових праць / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: Вид. дім Дмитра Бураго. Випуск 60. 2021. С. 161–174.
57. Новиков А. Харків і Харківщина в житті й творчості Марка Кропивницького. *Український світ у наукових парадигмах*: Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХІФТ, 2021. Вип. 8. С. 48–56.
58. Новиков А. Драматургія Марка Кропивницького: від традиційної драми до нової європейської естетичної системи. *Наукові записки*. Випуск 79. Серія: Філологічні науки (літературознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. С. 47–59.
59. Новиков А. О. Драма І. Карпенка-Карого «Мазепа» на тлі літературного й суспільно-політичного життя XIX ст. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. Збірник наукових праць. Випуск 6. Кривий Ріг, 2015. С. 58–68.
60. Новиков А. О. З історії роду Марка Кропивницького. *Науковий потенціал дослідника: філологічні та методичні пошуки: зб. наукових праць викладачів і студентів [випуск 8] / відп. редактор В. А. Каліш. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2020. 340 с. С. 112–120.*
61. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 4. С. 49–54.
62. Новиков А. «...Зветься мій хутір Затишок»: останні роки життя Марка Кропивницького. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. Збірник наукових праць. Випуск 11. Кривий Ріг, 2018. С. 166–177.
63. Онікієнко І. Самототожність Василя Стуса. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Літературознавство. 2015. № 9. С. 124–128.

64. Павленко Л. «Києво-Печерський патерик» як джерело пізнання мовної картини світу давніх українців». *Лінгвостилістичні студії*, по. 7, Nov. 2017, pp.120-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ls_2017_7_15
65. Павлович Ю.П., Певсе А.А. Інтерпретація фольклорного образу русалки в словесній та художній творчості Т.Г. Шевченка *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 20. Т. 2. С. 109–116.
66. Печарський А. Поезія Василя Симоненка у світовому контексті: минуле і сучасне. *Слово і час*. 2015. № 1. С. 31–43.
67. Плетенчук Н. Самобутність авторської моделі світу в романістиці Уласа Самчука. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2018. Вип. 1. С. 14-21.
68. Подворчан А. З. Формування естетичних смаків учнів засобами художнього мовлення (на матеріалі твору Євгена Маланюка «Уривок з поеми»). *Мова*. 2020. № 33. С. 164–167.
69. Приліпко І. Л. Образ митця у прозі Олеса Гончара. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Т. 31. №2. Ч. 3. 2021. С. 224-231. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_3/40.pdf
70. Савенко О. Трансформації різдвяного та великоднього сюжетів в українській літературі XI-XVIII ст. : монографія. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2019. 440 с.
71. Савчук О. Павло, котрого іменують Русин. URL: <https://md-eksperiment.org/post/20201116-pavlo-kotrogo-vchenij-gurt-imenuye-rusin>
72. Салевич П. Традиція, образ і мислення автора «Слова о полку Ігоревім». *Слово і час*. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/uk/article/UJRN-0001068914>
73. Санакоєва Н. Д. Еволюція етнопсихологічної концепції особистості у прозі П. Загребельного: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01.01 «Українська література. URL: <http://disser.com.ua/contents/3548.html>
74. Свириденко О.М. Містифікація як різновид літературної гри в «Листах з хутора» П. Куліша. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Випуск 7. Т. 2. С. 150–155.
75. Сліпушко О. Перша державно-літературна декларація Руси-України: до 980-ліття написання «Слова про Закон і Благодать» Іларіона. *Слово і час*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/159338>
76. Сліпушко О., Янкова Н., Меймей Хуан Образна парадигма князь-гетьман у трагікомедії Феофана Прокоповича «Володимир». *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 44, том 3, 2021. С. 1234-140. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/44_2021/part_3/21.pdf
77. Слоньовська О. В. Українська література (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019. 320 с.
78. Соловей О. Є., Пуніна О. В., Жилін М. В. Василь Стус. Відлуння і наближення: науково-популярний нарис ; ред. В. В. Мозгунов. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. 152 с.
79. Стусознавчі зошити: Науковий альманах. Зошит четвертий / за ред. Олега Солов'я й Ольги Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 128 с.
80. Тимошук В. Культурно-історична традиція в романах О. Гончара "Собор" та Ю. Місіми "Золотий храм" / В. Тимошук // *Scripta manent* : молодіж. наук. вісн. ін-ту філології та журналістики : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України [та ін.] ; [редкол.: Ю. В. Громик та ін.]. Луцьк, 2015. Вип. 2. С. 108-111
81. Ткачук М. Художній світ лірики Євгена Маланюка. *Філологічний дискурс*. 2015. Вип. 2. С. 74–83.
82. Ткачук Р. Ф. Полемічна традиція унійних письменників кінця XVI – першої половини XVII ст.: доба і постаті, текст і прототекст, риторика і поетика. Київ: КММ, 2019. 486 с.
83. Трофимук М. Латиномовна література України XV–XIX ст.: жанри, мотиви, ідеї: монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. https://shron1.chtyvo.org.ua/Trofymuk_Myroslav/Latynomovna_literatura_Ukrainy_XVXIX_st_zhanry_motyvy_idei.pdf

84. Українська література XIV-XVI ст. : Апокрифи. Агіографія. Палом. твори. Історіограф. твори. Подем. твори. Переклад. повісті. Поет. твори / авт. вступ. ст. і ред. В. Л. Микитась, упоряд. і авт. прим. В. П. Колосова. URL: http://litopys.org.ua/old14_16/old14.htm
85. Українська література XVII ст. : Синкрет. писемність. Поезія. Драматургія. Белетристика. <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000014770>
86. Українська література XVIII ст. Поетичні твори. Драматичні твори. Прозові твори. <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000014771>
87. Українська література XX століття : навч.-метод. посіб. для студ. 1-го курсу, які навчаються за напрямом підготов. 6.020303 – Філологія (кредит.-модул. система) / Нар. укр. акад., [каф. українознав. ; упоряд. О. В. Слюніна]. Х. : Вид-во НУА, 2014. 156 с.
88. Українські гуманісти епохи Відродження XV–XVIII ст. URL: <http://litopys.org.ua/human/hum.htm>
89. Чапля О. Присутність христологічного у «Слові про Закон і Благодать». *Сіверянський літопис*. 2022. №1, С. 119-125. URL: <https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/28>
90. Чапля О. Риторична стратегія «Слова про Закон і Благодать» митрополита Іларіона. *Сіверянський літопис*. 2020. № 3. С. 157-163. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/170736?show=full>
91. Черемісова О. Небаченої величі і краси храм, який не мав рівних у світі (за романом П. Загребельного «Диво»). *Українська мова та література. Шкільний світ*. 2016. № 5–6 (берез.). С. 66–69.
92. Черкас О. Художня деталь у творчому космосі Павла Загребельного. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2015. № 5. С. 39–41.
93. Чикур Л. Д. Історія української літератури XI-XVIII ст. : методичні вказівки до курсу для студентів денного відділення філологічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації «Українська мова та література» / Л. Д. Чикур ; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса : Астропринт, 2021. 56 с.
94. Шевчук Т. Музичний код творчості Григорія Сковороди. *Слово і час*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/144161>
95. Щербак О. Семантика образу жінки у «Слові о полку Ігоревім». *Слово і Час*. 2016. №4. С. 47-52. URL: <https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/248>
96. Юрчук О. «Історія Русовъ» як російська імперська версія історії українського народу. *Слово і час*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/144318>
97. Яремчук Н., Тиршу В. Творчість І. Драча в контексті розвитку сучасного літературного компаративізму. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. № 4 (67). 2019. С. 267–271. URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/ped-visnik-67-2019-50.pdf>
98. Яценко Б. «Слово о полку Ігоревім» та його доба. Київ : Вид-во ім. Олени Теліги. URL: https://svit.in.ua/kny/slovo/slovo_yatsenko.pdf
99. Яценко Б. І ще про автентичність «Слова о полку Ігоревім». *Слово і час*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/173444/05-Yatsenko.pdf?sequence=1>

Періодичні фахові видання

1. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. К. : Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України.
2. «Українська література в загальноосвітній школі»: український науково-методичний журнал. Головний редактор – Н. М. Логвіненко, кандидат педагогічних наук. Київ. : Інститут педагогіки АПН України.
3. «Українська мова і література в школі» (УМЛШ) – науково-методичний журнал. Київ. : Інститут педагогіки АПН України.

Електронні ресурси

1. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. URL : <http://www.slovoichas.in.ua>
2. Державна бібліотека України для юнацтва. URL : <http://www.4uth.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України для дітей. URL : www.chl.kiev.ua/.
4. Національна парламентська бібліотека України. URL : <http://www.nplu.org/>

5. [Львівська обласна бібліотека для дітей](http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/). URL : <http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/>
6. Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література). URL : <http://ukrlib.com>.
7. Бібліотека українського центру. URL : <http://ukrcenter.com>.
8. Чтиво: вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури. URL : <https://chtyvo.org.ua/>

Список рекомендованих джерел з історії зарубіжної літератури

1. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст. : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шайнський, 2021. 165 с. URL: <https://crust.ust.edu.ua/items/a268b65a-6e90-4f35-bf71-32904c678a41>
2. Белаш Г.О. Історія античної літератури. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 236 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби відродження: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_serednikh_vikiv_ta_dob_y_Vidrodzhennia/
5. Давиденко, Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття : навчальний посібник. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhVII-XVIII_stolittia/
6. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття : 3-тє вид., перероблене та доповнене / Навч. посібник. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhKh_-_pochatku_KhKh_stolittia/
7. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. Історія зарубіжної літератури XX століття. Київ : Центр учбової літератури. 488 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Temna/0038164.pdf>
8. Девдюк І. В. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Зарубіжна література XVII–XVIII ст. : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2021. 180 с.
9. Денисова Т. Історія американської літератури XX століття : навч. посібник. Київ. 2012.
10. Антична література : навч. посіб. / Ковбасенко Ю. І. 2-ге вид., розшир. та доповн. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5849/1/Y_Kovbasenko_AL_21_GI.pdf
11. Козлик І. В. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика) : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Svitova_literatura_doby_Serednovichchia_ta_epokhy_Vidrodzhennia_Kartyna_svitu_Estetyka_Poetyka/
12. Коломієць Н. Є., Яременко Н. В. Історія зарубіжної літератури другої половини XIX століття: матеріали для вивчення : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 144 с.
13. Кушнірова Т. В. Модернізм і постмодернізм у зарубіжній літературі: навчально-методичний посібник. Полтава, 2018. 112 с.
14. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. URL: <https://chtyvo.org.ua/literature/navchalna/11781-zarubizhna-literatura-hih-storichchja-doba-romantizmu.html>
15. Ніколенко О. Французька література другої половини XIX – початку XX століть: напрями, течії, постаті. Монографія. К.: ФОП Лебедь, 2019. 226 с.
16. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644465.pdf>
17. Поліщук Л. Б. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середні віки. Відродження : навч.-метод. посібн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 156 с.
18. Тверітінова Т. І., Шовкопляс Г. Є. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Перша половина: доба романтизму. К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2018. 360 с.

Рекомендована література з методики навчання української літератури

Основна

1. Бондаренко Ю. І. Загальна модель шкільного навчання української літератури. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2017. 392 с.
2. Бондаренко Ю. І. Вивчення образів-персонажів літературного твору в школі: теорія і практикум. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2015. 216 с.
3. Бондаренко Ю. І. Методика шкільного вивчення сюжетно-композиційної організації епічного твору: теорія і практикум. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2015. 144 с.
4. Вірченко Т., Жигун С., Козлов Р. Практикум з української літератури: види літературознавчого аналізу: навчальний посібник Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2021. 181 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37553/1/T_Virchenko_Posibnik_2021_IF.pdf
5. Забарний О. В. Психологічна характеристика образу-персонажа: навчально-методичний посібник. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2015. 76 с.
6. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури. К.: Ленвіт, 2013. 105 с.
7. Марко В. Аналіз художнього твору. К.: Академвидав, 2013. 280 с.
8. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2016. 354 с.
9. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт. 384с. URL: <https://www.google.com/search?q>.
10. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники. 143с. URL: <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9789660707160>.
11. Романишина Н. В. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення. Рівне: Принт Хауз, 2013. 576 с.
12. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2021.
13. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: теорія, методика, технологія. Миколаїв: Іліон, 2012. 876 с.
14. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття). Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.

Рекомендована література з методики навчання зарубіжної літератури

Основна

1. Грицак Н. Р. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.
2. Дмитренко, К. А. Інноваційні методи викладання зарубіжної літератури. Харків : Основа, 2018. 92 с.
3. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. К., Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова. 380 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/31593>
4. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. К., 340с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/31359>
5. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: [навчально-методичний посібник]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320с.
6. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk721423.pdf>
7. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт. 384с. URL: <https://www.google.com/search?q>.

8. Удовиченко Л. М. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ, 2020. 352 с.

9. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/437729.pdf

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS та середньозваженим балом

На 2022-2023 н.р.

(Відповідно до Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, затвердженого наказом ректора № 173 від 30 червня 2020 року)

Оцін-ка ECTS	Середньо-зважени й бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	Критерії	
A	4,51-5,00	90-100	5	Зараховано	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, під час виконання самостійної роботи. Основні питання розкриває на високому теоретичному і практичному рівнях, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння навчальним матеріалом, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом із навчальної дисципліни. Набуті компетенції творчо застосовує у професійній предметній діяльності.
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
4,55	91				
4,51	90				
B	4,01-4,50	82-89	4	Добре – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження.	Студент володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні. Під час відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом, проте у відповідях допускає неточності.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
4,01	82				
C	3,50-4,00	74-81	4	Добре – середньо-достатній рівень володіння теоретичним	Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності.
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			

	3,67	77		матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Розкриває основні питання, а на додаткові відповідає не повністю. Ознайомлення з додатковими джерелами не є систематизованим.
	3,59	76			
	3,51	75			
	3,50	74			
D	2,83-3,43	64-73	3	Задовільно – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послуговується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але при розкритті основних питань допускає суттєві помилки.
	3,43	73			
	3,36	72			
	3,29	71			
	3,22	70			
	3,15	69			
	3,07	68			
	3,01	67			
	3,00	66			
	2,92	65			
	2,83	64			
E	2,51-2,75	60-63	3	Задовільно –рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього.	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послуговується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але при розкритті основних питань допускає суттєві помилки.
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	2	не зараховано Незадовільно – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять із дисципліни.	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях курсу або не засвоїв окремі розділи курсу.
F	0,00-1,99	1-34	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни,	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

			відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	
--	--	--	--	--

**СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ)
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР
З МЕТОДИКАМИ НАВЧАННЯ
НА 2024-2025 Н.Р.**

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (<https://drive.google.com/file/d/1njGxMP0R9IEV8G38denY5fXGZe2WDdfH/view>)

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Рівні навчальних досягнень студентів	Критерії
А	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	<p>Студент повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно і послідовно викладає його, наводить самостійно приклади і коментує їх, спроможний простежити історію питання, різні погляди вчених на певну проблему; вільно володіє професійною термінологією; демонструє вміння застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях. Під час відповіді студент не допускає фактичних і мовленнєвих помилок. Відповідь студента послідовна, виважена і науково обгрунтована, демонструє особистий внесок у вирішенні поставленої проблеми, враховує наявні в педагогіці та методиці погляди й підходи, можливі альтернативи вирішення проблеми, що розкривається.</p> <p>Здобувач вищої освіти на високому рівні володіє теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики й сучасності. Вільно оперує літературознавчими поняттями. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Порівнює літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. Самостійно оцінює явища літератури, виявляючи власну позицію щодо них. Виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень, різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та умінь на нестандартні ситуації. Повно</p>
	100		
	99		
	98		
	97		
	96		
	95		
	94		
	93		
	92		
	91		
	90		

			розкриває питання під час відповіді, спираючись на вивчений матеріал та знання з суміжних наук (психології, історії, історії зарубіжної літератури, вступу до літературознавства тощо). Чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення), аргументовано висловлює власні думки з приводу прочитаного. Під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами, цитатами з художнього твору, порівнює, аналізує. Повністю відповідає на додаткові запитання.
В	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент логічно і повно розкриває зміст матеріалу з питання білета; висвітлює не лише теоретичний матеріал, а й різні погляди вчених на проблему, що розглядається; виявляє вміння аналізувати, робити узагальнення, висновки, давати чіткі визначення поняттям; володіє професійною термінологією; простежуються здібності змінювати логіку викладу повідомлення, аналізу власного і чужого висловлювання. Більшість теоретичних положень підтверджує прикладами. Студент демонструє вміння не лише відтворювати вивчений матеріал, а й аналізувати його, даючи висловленому власну оцінку, аргументуючи висловлене загальновідомими доказами. Однак під час відповіді іноді трапляються незначні фактичні і граматичні помилки. Здобувач вищої освіти у межах програми навчальної дисципліни володіє теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики й сучасності. Вільно оперує літературознавчими поняттями. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Порівнює літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. Самостійно оцінює літературні явища. Достатньо повно розкриває питання під час відповіді, проте допускає неточності. Чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення) висловлює власні думки з приводу прочитаного. Під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання здебільшого відповідає повністю.
	89		
	88		
	87		
	86		
	85		
	84		
	83		
82			
С	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Студент логічно, але недостатньо повно розкриває зміст матеріалу з питання білета; висвітлює теоретичний матеріал, проте не виявляє знань різних дослідницьких поглядів на обговорювану проблему; виявляє вміння аналізувати, робити узагальнення, висновки, давати визначення поняттям, утім може вдаватися до неточних формулювань, припускати фактичних і граматичних помилок; володіє професійною термінологією; простежуються здібності змінювати логіку викладу повідомлення, аналізу власного і чужого висловлювання. Більшість теоретичних положень підтверджує прикладами. Студент демонструє вміння відтворювати вивчений матеріал, проте бракує власного аналізу, власних оцінок, аргументуючи висловлене загальновідомими доказами. Під час відповіді допускає фактичні і граматичні помилки.
	81		
	80		
	79		
	78		
	77		
	76		
	75		
74			

			<p>Здобувач вищої освіти володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу України в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Загалом оперує літературознавчими поняттями. Володіє навичками різних видів аналізу художнього твору, під керівництвом викладача визначає жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, однак не завжди усвідомлює значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Однак має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, визначення їхніх подібностей і відмінностей. Оцінює літературні явища. Достатньо повно розкриває питання під час відповіді. Здебільшого чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення) висловлює власні думки з приводу прочитаного, однак не завжди ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання відповідає не повністю.</p>
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	<p>Студент виявляє знання тільки основного програмового матеріалу. Непослідовно і незв'язно розкриває питання; не завжди може обґрунтувати висловлені думки; висвітлює лише теоретичний матеріал, не розкриваючи погляди учених на певну проблему; неточно дає визначення окремих понять; має труднощі при необхідності навести приклади, хоча може навести окремі завчені приклади; не завжди може дати чітку відповідь на запитання екзаменатора, що конкретизує його відповідь; застосовує набуті знання лише у стандартних ситуаціях. Виклад відзначається поверховістю, недостатнім осмисленням і логікою викладу, значною кількістю фактичних помилок</p> <p>Здобувач вищої освіти володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не завжди може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Загалом оперує літературознавчими поняттями, однак обмежено послуговується ними. Володіє окремими навичками різних видів аналізу художнього твору, однак не завжди може практично реалізувати їх. Відчуває певні труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не завжди усвідомлює його значення для національної та світової культури. За допомогою викладача розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, визначення їхніх подібностей і відмінностей. Неповно розкриває питання під час відповіді. Висловлює власні думки з приводу прочитаного, однак не ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання відповідає не повністю.</p>
	73		
	72		
	71		
	70		
	69		
	68		
	67		
	66		
	65		
64			

E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній	Студент виявляє неповні знання основного програмового матеріалу. Непослідовно і незв'язно розкриває питання; не може обґрунтувати висловлені думки; неповно висвітлює теоретичний матеріал; неточно і з помилками дає визначення окремих понять; має труднощі при необхідності навести приклади, хоча може навести окремі завчені приклади; не завжди може дати чітку відповідь на поставлені запитання. Здобувач вищої освіти частково володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Механічно відтворює основні літературознавчі поняття, обмежено послуговується ними. Володіє елементарними навичками аналізу художнього твору, однак лише з допомогою викладача чи за наданим зразком може спорадично практично реалізувати їх. Відчуває труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює значення для національної та світової культури. Частково розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками лише за допомогою викладача. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, лише частково визначає їхні подібності і відмінності. Лише частково розкриває питання під час відповіді. На додаткові питання не відповідає або відповідає не повністю.
	63		
	62		
	61		
	60		
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Студент виявляє недостатні знання основного програмового матеріалу. Не зв'язно розкриває питання; не може обґрунтувати висловлені думки; на примітивному рівні висвітлює теоретичний матеріал; неточно і з помилками дає визначення окремих понять; не наводить прикладів, хоча може навести окремі завчені приклади; не може дати чітку відповідь на поставлені запитання. Здобувач вищої освіти поверхово і фрагментарно відтворює загальні теоретичні відомості про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Не оперує основними літературознавчими поняттями, майже не розрізняє види аналізу художнього твору, не може практично реалізувати їх. Відчуває труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює його значення для національної та світової культури. Частково розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками лише за допомогою викладача. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, не визначає їхні подібності й відмінності. Не відповідає на додаткові питання.
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни,	Студент виявляє примітивні знання основного програмового матеріалу. Не розкриває питання; не може обґрунтувати

		відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	висловлені думки; не висвітлює теоретичний матеріал; неточно і з помилками дає визначення окремих понять; не наводить прикладів, хоча може навести окремі завчені приклади; не може дати чітку відповідь на поставлені запитання. Здобувач вищої освіти на низькому рівні володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української і зарубіжної літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати теоретичні знання. Не розрізняє основні літературознавчі поняття. Не володіє навичками аналізу художнього твору. Не визначає жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції і новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює його значення для національної та світової культури. Не розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Не порівнює літературні факти, явища, не визначає їхні подібності та відмінності. Не завжди може поверхово розкрити питання під час відповіді.
--	--	---	--

**Критерії оцінювання атестації
здобувачів освіти ОС «Бакалавр» ОП
«Середня освіта (Українська мова і література)»
на 2024-2025 н.р.**

(з урахуванням ваги питань екзаменаційного білета)

**З КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР
З МЕТОДИКАМИ НАВЧАННЯ
НА 2024-2025 Н.Р.**

1 питання білета	2 питання білета	3 питання білета	Додат-кові питання	Критерії оцінювання	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за ECTS
Максимальна кількість балів - 90						
27-30	27-30	27-30	9-10	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	90-100	A
25-26,8	25-26,8	25-26,8	7-8,5	Достатній рівень володіння теоретичними знаннями, вміння їх практичного впровадження	82-89	B
23-24,8	23-24,8	23-24,8	5-6,5	Середньо-достатній рівень володіння теоретичними знаннями, готовність до їх практичного впровадження	74-81	C
20-22,8	20-22,8	20-22,8	4-4,5	Середній рівень володіння	64-73	D

				теоретичними знаннями, практичними вміннями і навичками		
19-19,8	19-19,8	19-19,8	3-3,5	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями і навичками визначається нижче середнього	60-63	Е
0-18,8	0-18,8	0-18,8	0-2,5	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок	0-59	F, FX